

Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара

МАТЕРІАЛИ

Третьої всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ
НАУК»

ЧАСТИНА V

20 грудня 2013 р.
м. Дніпропетровськ

УДК 009(51)
ББК 6/8я52
А 17

Рецензенти:

д-р політ. наук, проф. Шепелєв М. А.
д-р філос. наук, проф. Шевцов С. В.

Друкується за рішенням Вченої ради
факультету суспільних наук і міжнародних відносин
ДНУ ім. Олесь Гончара (Протокол № 6 від 12 грудня 2013 р.)

Редакційна колегія:

д-р філос. наук, проф. Токовенко О. С. (науковий редактор), членкор. Національної АПН України, д-р філос. наук, проф. Гнатенко П. І., д-р істор. наук, проф. Городяненко В. Г., д-р політ. наук, доц. Тупиця О. Л., д-р філос. наук, проф. Осетрова О. О., к. політ. наук, доц. Пашенко В. І. (відповідальний секретар).

А 17 «Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук»*Матер. III всеукр. наук. конфер. з міжнар. участю.* (м. Дніпропетровськ, 20 грудня 2013 р.): у 5-х частинах. — Д.: ТОВ «Інновація», 2013. — ч. 5. — 216 с.

У збірнику подано матеріали Третньої всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук», яка відбулася 20 грудня 2013 р. Коло обговорених проблем: політичні науки в Україні та світі, зовнішня політика України та міжнародні відносини, досягнення філософії та культурологія, проблеми та перспективи історичної науки в Україні, соціологія та соціальна робота, регіонознавство та краєзнавчі дослідження.

Для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, а також аспірантів і студентів соціально-гуманітарних факультетів.

ISBN 978 - 966 - 8676 - 86 -7

УДК 009(51)
ББК 6/8я52

© Дніпропетровський національний
університет імені Олесь Гончара, 2013
© Колектив авторів

Чуносов М. О.	Компоненти професійної готовності соціального педагога до профілактики делінквентної поведінки неповнолітніх	154
Шепелева Г. А.	Особливості соціалізації дітей-сиріт в сучасній Україні	157
Шумейко М. О.	Возможности использования арттерапии как средства коррекции социальной дезадаптированности младших школьников	159
Якимова Е. Г.	Эсхатология как актуальная проблема современности (по материалам социологических исследований)	162
Драпп И.	Контркультура: путь к свободе или девиация?	165
Колісник Л. О., Мосьондз М. В.	Ефективність природоохоронної діяльності на гірничих підприємствах: соціологічний аспект аналізу	169
Секція «Зовнішня політика України та міжнародні відносини» Секция «Внешняя политика Украины и международные отношения»		
Новоскольцева Л. О.	Глобалізація системи міжнародної екологічної безпеки	172
Новоскольцева Л. О.	Україна в системі глобальної екологічної безпеки	174
Секція «Регіонознавство та краєзнавчі дослідження» Секция «Регионоведение и краеведческие исследования»		
Манякин Л. В.	«Мозговые тресты» США: связующие механизмы между властью и народом	175
Секція «Політичні науки в Україні та світі» Секция «Политические науки в Украине и мире»		
Риженкова Л. І.	Громадськість як середовище збереження соціально-гуманітарного знання	192
Белянська В. В.	Українська держава та ідеологія тероризму	193
Борисова В. О.	Донорські структури як чинник розвитку громадянського суспільства в Україні	195
Устименко Є.Р.	Референдна демократія	196
Короткова М.	Проблема аполітичності українського общества	203
Секція «Теорія і методика навчання і виховання» Секция «Теория и методика обучения и воспитания»		
Баранова Н. М.	Проблеми естетичного виховання в зарубіжних теоріях ХХ ст.	205
Ципко В. В.	Аналіз навчального змісту дисциплін «Філософія» та «Соціологія» у процесі формування гуманістичних цінностей студентів ВНЗ технічного напрямку	208
Відомості про авторів		212

Новоскольцева Л. О.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

На сучасному етапі екологічні проблеми досягли глобального масштабу, що в свою чергу загрожує безпечному розвитку людства. Розв'язання їх є однією з умов становлення системи глобальної, регіональної та національної безпеки, що потребують заходів відповідного масштабу, які не під силу жодній з держав світу поодиноці. Розв'язати весь комплекс посталих проблем та попередити їх виникнення в XXI столітті може лише глобальна система екологічної безпеки.

Деградація навколишнього природного середовища досягла таких масштабів, що заважає безпечному соціально-економічному і політичному розвитку не тільки окремих регіонів, а і всього світу. Історично держави володіють різною кількістю природних багатств, а тому в процесі економічного розвитку вони опиняються в нерівноцінній ситуації. Природоохоронна політика держав значно відрізняється. В одних країнах збереженню навколишнього природного середовища приділяється значна увага, здійснюються заходи, що попереджають передчасне знищення природних ресурсів та сприяють їх відновленню. В інших країнах позитивні результати національних екологічних політик дуже незначні.

Підняття рівня Світового океану та наступ його на сушу створює загрозу розвитку прибережній інфраструктурі та туризму в деяких європейських державах. Погіршення стану довкілля та зменшення природних ресурсів можуть призвести в майбутньому до виникнення військових і політичних конфліктів.

Система міжнародної екологічної безпеки почала формуватися як багаторівневий механізм, усі ланки якого взаємопов'язані. На глобальному рівні координацію природоохоронної політики було покладено на Організацію Об'єднаних Націй та систему організацій ООН суміжної направленості, а саме ВОЗ, ФАО, ХАБІТАТ, ЮНІДО, МАГАТЕ, ЮНЕСКО. На регіональному та локальному рівнях розпочався процес створення відповідних структур та установ для координації національних політик з міжнародною діяльністю в цій сфері. Головною характеристикою складання глобальної системи міжнародної екологічної безпеки стало вироблення теоретичних основ міжнародної екологічної політики та початок складання механізму впровадження в життя прийнятих на всіх рівнях рішень.

Головними тенденціями розвитку стали залучення до природоохоронної діяльності більшої кількості держав, активізація процесу укладання міжнародних угод з різних аспектів захисту довкілля, активне створення національних та міжнародних структур, які на постійній основі почали відповідати за національну природоохоронну діяльність, екологічну політику в регіонах та в масштабах усієї планети, "екологізація" традиційних

інститутів законодавчої, виконавчої та судової влади, багатьох форм міжнародних відносин. Стокгольмська конференція поклала початок створенню світової системи міжнародної екологічної безпеки.

Екологічна ситуація у світі значно погіршилася, багато місцевих та регіональних проблем почало набувати глобального характеру: широкомасштабне забруднення Світового океану та повітряного простору, винищення тропічних лісів, зменшення біорозмаїття. Проблема, яка почала загрожувати існуванню людства в планетарному масштабі, став так званий парниковий ефект, у результаті якого температура Землі підвищилась на кілька градусів, що призвело до змін клімату Землі незворотного характеру, які і зараз продовжуються. Очевидним став і транскордонний характер екологічних проблем та його негативні наслідки, в результаті чого забруднення довкілля в одній точці земної кулі означає автоматичне розповсюдження забруднення на всю планету.

Виникнення багатьох екологічних проблем пов'язане з процесом глобалізації економічного розвитку, наслідком якого стало зростання диспропорції між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, поширення бідності, швидких темпів народжуваності в країнах третього світу. Визначені проблеми негативно впливають на стан довкілля, збільшують антропогенне навантаження, в результаті чого його деградація зростає. Саме це спричиняє нестабільність та напруженість світового розвитку, загрожує переростанням локальних конфліктів в глобальні.

Важливим кроком на цьому шляху стала конференція з навколишнього середовища і розвитку, що проходила в Ріо-де-Жанейро в 1992 році. На ній було розроблено принципові підходи та головні напрямки екологічної політики на місцевому, регіональному та світовому рівні в зв'язку з новими потребами і тенденціями глобального розвитку. Стратегічні напрямки нової політики було викладено в прийнятому на конференції програмному документі – Порядку денному на XXI століття. За більше ніж 30 років, які пройшли після Стокгольмської конференції, змінився не тільки стан довкілля та ступінь його деградації, а й суспільний розвиток, тенденція до його глобалізації стала неминучою. На конференції в Ріо-де-Жанейро було визнано за необхідне розширити та поглибити принципи та підходи, якими повинно керуватися людство в процесі своєї діяльності з освоєння навколишнього середовища.

Сучасна система міжнародної екологічної безпеки характеризується такими рисами, як: гнучкість, прозорість діяльності, динамічність, постійний розвиток і трансформація. Головними напрямками подальшого розвитку системи міжнародної екологічної безпеки на перспективу є: подальша глобалізація відповідно до нових умов глобального розвитку, розширення участі та підвищення ролі всіх членів і груп суспільства в діяльності по збереженню довкілля, співпраці в цьому питанні з організаціями різного профілю, активне використання переваг глобалізації та регіоналізації, розвиток екологічної інтеграції.

Література:

1. Пахомов Ю. П. Пути и перепутья современной цивилизации // Ю.П.Пахомов. - К., 1998. - С. 226.
2. Білорус О. Г., Павловський М.А. Національний порятунок України в новій

невистачає валютних коштів, фахівців, зруйнована економіка не дозволяє здійснювати додаткові програми та заходи з виконання зобов'язань організаційного, фінансового та юридичного забезпечення, виконанню міжнародних угод не приділяється достатньої уваги.

Нестабільність соціально-економічної ситуації пояснюється і відсутністю активності та ініціативності в міжнародній екологічній політиці. В природоохоронній діяльності Україна займає пасивну роль очікувача фінансової допомоги від іноземних інвесторів. За допомогою міжнародного товариства закриття Чорнобильської АЕС є першим національним успіхом. Чорнобильську катастрофу за своїми негативними наслідками було визнано глобальною, що стоїть загрозою всьому людству на Землі. В Україні існує багато національних екологічних проблем, розв'язання яких має виключне значення не тільки для покращення економічного розвитку, а й для безпечного існування української нації.

Світове товариство надає Україні допомогу в вирішенні багатьох проблем, впроваджуються в життя міжнародні програми, однак фінансова допомога є недостатньою для комплексного розв'язання посталих проблем, і основний тягар лягає на плечі України. Потрібно більш широке співробітництво як на регіональному, так і на глобальному рівні. Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, бере активну участь в багатьох міжнародних конференціях та форумах, найбільш вагомими серед яких за останні роки є Конференція з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро 1992 року та конференції країн-учасниць рамкової конференції ООН по змінах клімату.

Вигідне географічне положення в центрі Європи та спільний кордон з багатьма державами сприяють розширенню регіональної інтеграції та участі в регіональній системі екологічної безпеки. Перспективним напрямком міжнародної природоохоронної діяльності вбачається і розширення зв'язків з державами стратегічними партнерами та донорами в рамках двосторонніх угод та спільних програм. Враховуючи невелику територію та незначний економічний розвиток в порівнянні з індустріально розвиненими державами світу, Україна не може розраховувати на чільне місце в глобальній системі міжнародної екологічної безпеки. Оцінивши свої можливості Україна не повинна залишатися на узбіччі світового розвитку.

Секція «Регіонаознавство та краєзнавчі дослідження»
Секция «Регионоведение и краеведческие исследования»

Манякин Л. В.

**«МОЗГОВЫЕ ТРЕСТЫ» США: СВЯЗУЮЩИЕ МЕХАНИЗМЫ МЕЖДУ
ВЛАСТЬЮ И НАРОДОМ**

«Фабрики мысли» играют разные роли в зависимости от своего местонахождения, но в США у них особое предназначение, выработанное в результате определенных процессов. Одно из определенных фабрики мысли или «мозгового центра» - независимая, неориентированная на прибыль